

Természetvédelmi hírek Baranyából

A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület és a Baranya Természeti Értékeiért Alapítvány közös hírlevele

2023. április

Facsonkolási láz!

Az elmúlt félév viharai jelentős károkat okoztak megye szerte a belterületi faállományokban is. Kettétört vagy gyökerestül kidőlt fákkal szinte minden településen találkozhatunk. A károkat nagyrészt már elhárították az önkormányzatok. A balesetveszélyre hivatkozva viszont most újabb alkalom kínálkozott a vetési varjaknak otthont adó fák durva lecsonkolására, amire a korábbiakhoz hasonló módon a természetvédelmi hatóság ismét áldását adta. Jól tudjuk, hogy ezek a fák mindig balesetveszélyesek azok számára, akiknek a varjak jelenléte nem tetszik! Csak keríteni kell egy „szakértőt”, aki majd gondoskodik a megfelelő indokokról.

1. kép: Szentlőrinci csendélet (Fotó: Bank László)

Kétújfaluban a római katolikus templom mellett és a benzinkút közelében, Szentlőrincen az egyik óvoda szomszédságában csonkolták le (hivatalos szóval csak metszették) az amúgy teljesen egészséges platánokat (az egyik legviharállóbb fafajról van szó). Persze Pécs sem akart

lemaradni, ahol a folytatódó fészekleverések mellett most az egykori Honvéd Kórház területén történt látványos beavatkozás (úgy látszik, az egészségügynek erre van pénze).

Mindezek ellenére a varjak köszönik szépen, jól vannak! A hónap folyamán történt ismételt felmérésünk alkalmával csak 7 baranyai településen találtunk fészektelepeket, de az állomány tovább nőtt. A varjak fészkelése tavaly óta 9 helyen szűnt meg, viszont 39 helyen alakultak ki új kolóniák, így már 90 telep szerepel a nyilvántartásunkban. A költő párok számát az előző évi 1922 párral szemben idén 2278 párra becsültük, ami 18,5%-os gyarapodást jelent. A facsonkolások és a fészekleverések tehát nem hozták meg a varjak jelenlétét nehezen tűrők számára a megfelelő eredményt. Újabb milliók kerültek a kukába!

Jól példázza ezt a pécsi helyzetet. A Honvéd Kórház területén fészkelő párok egy része szétszóródott a környéken, és most már a központi temető több pontján is megtelepedtek (a temető déli részének keskeny erdősávjában korábban is fészkeltek). Teljesen értelmetlen volt a vásártér déli határvonalán lévő fészkek leverése, ahol a varjak jelenléte kevésbé volt zavaró. A fészküket vesztett párok új helyeket keresve ismét megjelentek a kertvárosi panelok közötti fákon, ahonnan korábban a facsonkolások és a fészekleverések miatt eltűntek. Jelentősen nőtt ezzel a „balesetveszély”, a vállalkozók már készülhetnek a következő „metszésekre”.

Minden beavatkozás ellenére a megyeszékhely állománya 16,4%-os gyarapodást mutat, a költő párok száma 1041-re tehető. Megszűnt ugyan 6 kisebb kolónia, de a Kertvárosban és az Uránvárosban 32 új telep alakult ki jellemzően 2-10 páros állománnyal. A varjak tehát még nagyobb területen szóródtak szét. Már az Árpádvárosban is megtelepedett néhány pár.

A számlálás során 5 helyen találtunk 100 párnál nagyobb kolóniát. Ezek közül 3 Pécsen (Siklói udvar környéke, Nagy Imre út, vásártér), 1 Szigetváron (Turbékpusztá), 1 pedig Szabadszentkirályon található. A legnagyobb fészektelepen, a szabadszentkirályi focipálya mellett 275 párra becsültük a költő párok számát. Az 1997-es számlálások óta ez a legnagyobb kolónia a megyében.

2. kép: A szabadszentkirályi varjútelep részlete (Fotó: Bank László)

Különös trió

A gyöngybaglyok részére kihelyezett költőládák ellenőrzését idén is a hónap első két hetében kezdtük. A kisdéri haranglábban lévő ládát szemlésző önkéntesünk április 4-én érdekes felvételt készített egy fészekaljrról. A ládában a vörös vércsék 2 tojása mellett 2 macskabagolyfióka is lapult. A gyűrűzést április 25-én végeztük. Ekkor már csak egyetlen bagolyfióka volt a láda belső rekeszében. A vércsetojások eltűntek, viszont a láda külső rekeszében házigalamb kotlott két tojásán. Mindkét ellenőrzés alkalmával a macskabagolyszülő a ládában tartózkodott, csak a láda tetejének felnyitása közben repült ki.

3. kép: Vércsetojások és macskabagoly-fiókák Kisdéren (Fotó: Őri Csaba)

A bagolyfiókák kora alapján a költés kezdetét március első napjaira datáltuk. Kizártnak tekinthető, hogy a vörös vércsék ezt megelőzően már február végén elfoglalták volna a ládát, és költésbe kezdtek. Sokkal valószínűbb, hogy a vércsetojó már a macskabaglyok tojásrakása után pottyantotta a tojásait a többi közé, de hogy ezt miért túrte a kotló bagolyszülő két alkalommal is, az rejtély. Toleranciáját bizonyítja, hogy megtúrte a házigalambok jelenlétét is, ill. a galambok sem féltek tőle annak ellenére, hogy a baglyok szinte rajtuk keresztül közlekedtek ki-be a ládából. Az esemény mindenesetre érdekes adalék a ragadozó és a zsákmányállat viszonyához.

Tavaszi gyűrzési eredmények

A Sumonyi Madárvonulás-kutató Állomáson március 5 – április 15. között folyamatosan végeztük a madarak befogását a standard hálóállásokban, de a Vártanapok időszakában ragadozó madarak befogására alkalmas kockahálókat is használtunk. Az időjárás meglehetősen mostohán bánt velünk, mégis eredményesek tudtunk lenni. A téli hétvégi akciók eredményeit is beleszámítva összesen 42 madárfaj 2307 példányát gyűrtük meg. Ezzel a Sumonyban jelölt madarak száma a kezdetektől számítva 504.183 példányra emelkedett. A Sumonyban, ill. Magyarországon korábban jelölt madarak közül 682 példányt fogtunk vissza. Ellenőriztünk 5 külföldön gyűrzött madarat is (1 cserregő nádiposzáta, 4 fülemülesítke). A sitkék közül 1-1 példányt Bosznia-Hercegovinában és Görögországban, 2 példányt pedig magyar gyűrzők a magyar Madárgyűrzési Központ gyűrűivel albániai gyűrzési akciók során jelöltek. Száz példányt elérően az alábbi madárfajokat gyűrtük: vörösbegy 602 pld, barátposzáta 340 pld, nádi sármány 325 pld, mezei veréb 164 pld, erdei szürkebegy 127 pld, csilpcsalpfüzike 123 pld, tengelic 106 pld.

A Vártanapok keretében március 17-19. között láttuk vendégül az MME Ifjúsági Szakosztályának érdeklődő fiataljait. A jó hangulatú találkozón a fiatalok a kutatóállomás munkájával ismerkedtek, és kivették részüket az aktuális tábori feladatokból.

4. kép: A Vártanapok résztvevői (Fotó: Hencz Alexandra)

Fülemülék Éjszakája

A fülemülék életét bemutató két áprilisi akciónk után májusban Pécsen szervezünk programot. Május 12-én (esőnap: május 13.) a lőtéri domboknál (gyülekező a Melinda utca 5-9. házzszámok mögött a parkolóban) várjuk az érdeklődőket 18-22 óra között. A részletek felől Wágner László koordinátornál lehet érdeklődni (30/377-3412).

A helyszíneken iskolai csoportok, családok, szerelmespárok és egyéni érdeklődők megjelenésére egyaránt számítunk. Egy rövid kirándulás keretében a fülemülék csodálatos énekének hallgatása közben ismertetjük meg a résztvevőket a faj életmódjával.

A rendezvényre mindenkit szeretettel várunk!

Ha Önt eredményeink meggyőzték és egyetért törekvéseinkkel, kérjük, segítse helyi természetvédelmi munkánkat. Támogatását a Baranya Természeti Értékeiért Alapítvány 11731001-20124953 számú számláján tudjuk fogadni, de adományát online módon is befizetheti bankkártyája segítségével a www.donably.com/baranyamadar oldalon. Elkötelezettségét igazából a természet fogja meghálálni!

Elérhetőségek:

Tel: 72/312-227, mobil: 20/334-4608

E-mail: baranya@mme.hu, baranyamadar@baranyamadar.hu

Honlap: www.baranyamadar.hu

A hírlevélben foglaltak szabadon terjeszthetők, de a forrást a „Madártani Egyesület”-re történő hivatkozással kötelező megjelölni!